

Tsjûkemar

Vanwege familiebanden vertoef ik regelmatig in de provinsje Fryslân. En iedere keer wanneer ik over de A6 deze waterrijke provincie binnenrijd, geniet ik weer van het Tjeukemeer. Na het bultje bij de afslag Oosterzee, verschijnt dit machtige meer van 2200 hectare ineens aan de rechterkant van de snelweg. Vooral op een wat mistige herfstdag kan het Tsjûkemar, zoals de Friezen het noemen, zich van haar mooiste kant laten zien.

Mijn band met het grootste meer van Fryslân ontstond overigens toen ik een jaar of 10 oud was. Op die leeftijd stond al vast dat ik bioloog wilde worden en wel een bioloog die vissen onderzoekt. Destijds bevond zich aan de oevers van het Tjeukemeer een vestiging van het Limnologisch Instituut. Hier werd baanbrekend onderzoek verricht naar brasem, paling en snoekbaars. Voor mij dus geen carrière als brandweerman, dierendokter of straaljagerpilot; hier op het Tjeukemeer lag mijn toekomst als visonderzoeker. Het mocht niet zo zijn, want vlak voor het afronden van mijn studie werd de vestiging van dit onderzoeksinstituut aan het Tjeukemeer opgedoekt.

Wel leerde ik een kleine twintig jaar later Eddy Lammens kennen, een gedreven visserijbioloog die bij het Limnologisch Instituut onderzoek deed naar de ecologische rol van brasem in voedselrijke plassen en meren. Terwijl ik begin jaren 90 een baan kreeg als belangenbehartiger bij de voorloper van Sportvisserij Nederland, vervolgde Eddy zijn carrière bij het toenmalige RIZA. Hij werd daar specialist op het gebied van bio-manipulatie, het wegvangen van grote hoeveelheden brasem als maatregel om de waterkwaliteit te verbeteren. Dat dit een buitengewoon goede voedingsbodem voor discussie tussen de sportvisserij en het RIZA vormde, moge duidelijk zijn. Talloze keren hebben Eddy en ondergetekende de

degens gekruist, waren we het totaal met elkaar oneens. Toch vloog de discussie nooit uit de bocht en bleek het vaak goed mogelijk om wetenschap, beleid en belang met elkaar in evenwicht te brengen.

En ineens gaat deze icoon van het limnologisch onderzoek met pensioen. Eerlijk gezegd vind ik dat best wel confronterend, doet me beseffen dat ik ook al aardig op weg ben richting heel veel vrije tijd. Daarom is het mooi dat we in dit nummer van Visionair uitgebreid stilstaan bij de goede werken van deze sympathieke visonderzoeker.

Wanneer ik volgende week weer langs het Tjeukemeer rijd, dan is dat met het besef dat we inmiddels aardig wat weten over de ecologie van zoetwatervissen en de -al dan niet beperkte- mogelijkheden om via beheermaatregelen visstanden te beïnvloeden. Maar ook met het besef dat we nog lang niet alles weten over het reilen en zeilen van deze unieke diergroep. Genoeg te doen dus voor de nieuwe generatie visonderzoekers.

Marco Kraal
Hoofdredacteur

Vooral op een wat mistige herfstdag kan het Tsjûkemar, zoals de Friezen het noemen, zich van haar mooiste kant laten zien

